

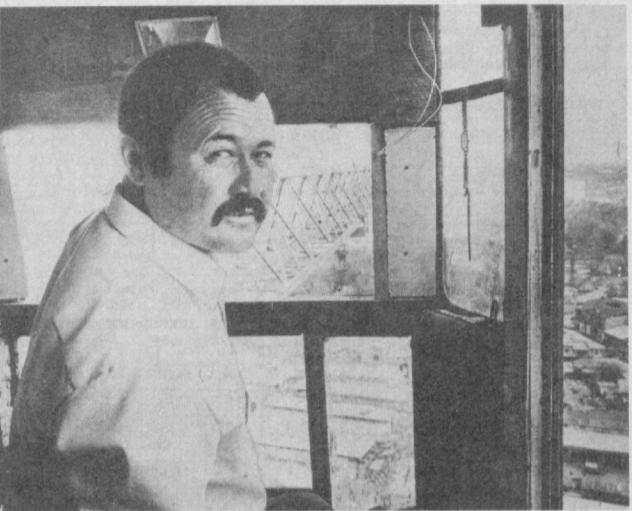
ТОШКЕНТ ОҚШОМЧИ

№ 156 (5447).
13 июль 1984 й.
ЖУМА
Газета 1986 йил
1 июлда чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

МЕҲНАТ ЗАҒАФАРЛАРИМИЗ - ШОНЛИ ЮБИЛЕЙГА

ҒАЙРАТГА ҒАЙРАТ ҚУШИБ

Миноралк краннинг таърибли машинисти А. Жоникуллов ғайрат билан меҳнат қилмоқда. Унинг Тошкент кўриқларида тер туяётганига қанай 18 йил бўлди. Қайсқ об-

водда слесарь-янгувчи бўлиб ишлаётганига бир неча йил бўлди. У коммунистик меҳнат заҳматини бажаришга ҳаракат қилади. Шу кунларда пешкадар ишчилар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилейини муносиб савгали билан кўч-б олиш

ЧИҚИТДАН - БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛИ

Ҳамма фосфат ўғит заводларини қуришга, чағ тарқатувчи ва ҳавон бузувчи чиқит теплицалари тез орада «паяса бошлайди». Тошкентдаги «НИИСтропроект» институтида прогнозлар шундай. Бу ерда химия ишлаб чиқариш чиркларни асосида янги қуриш материаллари фогизол яратилди. — Мана бу плитанинг қишлоқда бетондан қилинмайди, сув тегса гипса ўхшаб уваланиш ўринга янада маҳкамлашди, — дейди таърибчи намунаси кўрсатган техника фаилари кандидати И. Ҳайдаров. — Шуниқ учун ҳам фогизол биноларнинг ҳам ички, ҳам ташқи конструкциялар и д а қулаш мумкин. Вазифасига кура, фогизолнинг эчкилиги ҳар куб метрга 500 килограмдан 1800 килограмгача ўзгариши мумкин. Бинобарни, ҳар қандай иссиқлик ва товуш изоляциялаш хоссини ҳосил қилиш имконияти пайдо бўлади. Республика химия заводларининг чиқит теплицаларида мулоқ ташландиқ — фосфогизол 25 миллион тоннача янгилик қолган. Фосфат ҳом ашёсининг қарийб 90 проценти хукук тепаликларга айланб ётибди... Фогизол таркибига кирувчи никкич хил модда — циклон кул ҳам керагидан ортинча. Янгиангрн ГРЭСи ишга туширилгач янада қулаяди. — Эндиги вазифа фогизолни ишлаб чиқаришга жорий этишни мумкин қадар тезлатишдан иборатдир, — дейди институт директори С. Иброҳимов. — Шу мақсадда Олмалиқ химия заводи ёнида мамлакатда биринчи фогизол конструкциялар заводи қуриш учун ер майдони танлаб олинди. Завод

Беш йиллик илғорлари ВАЪДАГА ВАФОДОРЛАР

Ш. Р. Рашидов номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатидан ёш тўқувчи Людмила Лакневна сўзи билан илғор ишчилардан ўрганган нарсаларини энди ўз шогирдларига ўргатмоқда. Комбинатда 92 та комсомол-ешлар бригадеси шонли санани ишда муваффақиятлар билан кутиб олди. Бу бригадаларнинг кўпи йиллик топириқни бажариб бўлди. Ип-Янгувчи фабрикасида Солиқ Мамедов бошлиқ ип ўрочилар бригадеси мусобадада пешкадарлик қилмоқда. Людмила тўқув Ҳақида атиги тўрт йилдан буён ишламоқда. Ав-

БАРЧА РЕЗЕРВЛАР - ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ларини мунтазам тақомиллаштириб бориш туфайли эришилди. Бу планга қўшимча равишда ўтан уч ярим йилда 785 минг сўмлик фойда олиш имконини берди. Автомобиль ҳўжалигида газ ёқилгисига

Умри боқий дўстлик «АЛОҚАЧИ» АГИТВРИГАДАСИ

лаб чиқариш базасини беш юз километрга етказишга қарор қилинган. «ЭПАП» — газ баллонли автомобиллар эксплуатация қилинадиган мамлакатимиздаги ягона йирик иш-

«ДРУЖБА» АВТОПОЕЗДИ

Тошкентга қайтиб келди. Бу поездга Ватанимиз пойтахти — Москвадаги олий ўқув юртиларида таълим олаётган Польша, Чехослования, Афғонистон мамлакатларининг студентлари жалб этилган. Саёхатчилар Самаранд ва Бухороини бутунги жўшқин жамолдини, тарихий

Умри боқий дўстлик «АЛОҚАЧИ» АГИТВРИГАДАСИ

лар, миннаторчилар, лекторлар бор. Тошкент олоқчи электортехника институтида студентлардан иборат «Алоқачи» агитбригадеси ташкил этилди. Бу коллектив 18 йилдан иборат. Унда музикачилар, қўшиқчи-

ҚАРДОШ ПАРТИЯЛАР МАРКАЗИЙ КОМИТЕТЛАРИ СЕКРЕТАРЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

ПРАГА, 11 июль. (ТАСС). Бугун Прагада социалистик мамлакатлар Коммунистик ва ишчи партиялари Марказий Комитетларининг халқаро ва идеология масалалари билан шуғуланувчи секретарлари кенгаши бошланди. Кенгашда Болгария Коммунистик партияси, Венгрия Социалистик ишчи партияси, Вьет-

Умри боқий дўстлик «АЛОҚАЧИ» АГИТВРИГАДАСИ

нистик партиясининг вакиллари қатнашмоқдалар. Кенгаши ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧКП Марказий Комитетининг секретари В. Вилдик очди. Кенгаш ишининг биринчи кунинда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоллигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. Н. Пономарев, ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВКП Марказий Комитетининг секретари М. Валиев, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, ВСИП Марказий Коми-

● БМТ Бош секретари Хавьер Перес де Куэльяр Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан 11 июль кун Москвага келди. Аэродромда меҳмонни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, бошқа расмий кишилар кутиб олдилару. ● Никарагуа меҳнатқиларини ўз жанговар авангарди — Сандиночилар Миллий Эркин фронтини раҳбарлигида социал-иқтисодий ўзгаришларни ўтказишда, демократик жамият қуришда катта муваффақиятларга эришдилар. Сандиночилар халқ революцияси ғалабасининг 5 йиллигига бағишлаб ўтказилган Москва жамоатчилиги вакилларининг 11 июлдаги тантинали йиғилишида шу ҳақда гапирилди.

ЛЕНИН НОМИ ҲАР БИР КОМСОМОЛНИНГ ҚАЛБИДА!

1924 йилда комсомол буюк Ленин номин қабул қилаётиб, «Ленинча» яшайми, ишлайми ва ўқийми деб қасамд қилган эди. Бугунги кунда ҳам шу қасамд мамлакат ишлари учун, шунингдан барча комсомол авлодлари учун революция доҳийсининг васиятларига, Коммунистик партия ишига, коммунизм идеяларига садоқат қасамиди бўлиб қолди. Республика комсомол ташкилоти активининг Коммунистик Ешлар Союзига Владимир Ильич Ленин номи берилган кунинг 60 йиллигига бағишлаб 12 июль кунини Тошкентда бўлиб ўтган тантинали йиғилишда шунлар ҳақида гапирилди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари В. А. Алламуродов докладыда ва музокарада комсомол тоғмас революцион фойлини билан, Коммунистик партия ва Совет давлати асосининг порлоқ номи билан атиладек юксак шараф ва ҳуқуққа сазовор бўлганлиги тўғрисида гапирилди. Коммунизм бунёдкорларининг кейинги ёш авлоди ҳам ўз ўтмишдошларининг жанговар ва меҳнат анъаналарини шараф билан давом эттирмоқда, дейиши улар. Станоклар ёнида ва қурилиш майдонларида, пахта ва махкамжў хори далаларида, илмий лабораторияларда республиканинг ғайрат-шижоатли ишлари меҳнат қилмоқдалар. Улар меҳнат заҳм-шақни ва жасоратига ҳаётда қамшиш ўрин борлигини ўз ишлари билан исботламоқдалар. Комсомолга Ленин номи берилганлигининг 60 йиллигини шарафига зарбдор вахта чоғида 2,5 минг ёш меҳнат қилувчилари шахсий беш йиллик планларини бажардилар 380 минг ёш меҳнатқил йиллик топириқларини муваффақият билан адо этди. КПСС Марказий Комитети «Комсомолга партия раҳбарлигини янада яхшилаш ва ишларини коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш тўғрисида» қабул қилган қарор Коммунистик партия Советлар мамлакатининг ишлари тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилаётганлигининг яна бир ёрқин далилидир, деб таъкидланди. Барча ВЛКСМ аъзолари учун шу фойда муҳим ҳужжат иш программаси бўлиб қолди. Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева қатнашди. «Уртоқ, сизнинг қалбиз ва номингиз билан ўйла-

яимиз, нафас олайми, қурашайми ва ишлайми!» деган шiori остида ўтган Ленинча йўқлама шонли санага бағишланди. Бу йўқлама қилинган ишлар тўғрисида комсомолларнинг партия олдига, бутун халқ олдига ўзига хос берган ҳисоботи бўлди. Комсомол юбилеи Ўзбекистоннинг барча жойларида тантана билан кенг қўлама нишонланди. Партия ва комсомол ветеранларининг ишлари билан учрашувлари, намойишлар, тематик виставкалар шу кунга бағишланди. Ўзбекистон комсомол тарихи музаейида шундай экспозициялардан бири очилди. Тошкентда ишларини кўркам байрами бўлиб ўтди. Ленин комсомолли номидаги маданият ва истироҳат боғида «Еш расмолла тинчлик учун курашда» сиёсий плакатлари виставкаси очилди. «Тинчлик — планетанинг юксак номи» мавзуда тематик кеча бўлиб ўтди, шoirлар, композиторлар, актёрлар, республика Ленин комсомолли мукофотининг лауреатлари билан учрашувлар ўтказилди. Ўшларнинг урушга қарши митингиди ўн минглаб йигит ва қизлар қатнашдилар. Митинг қатнашчилари Коммунистик партия ва Совет давлатининг тинчлик-севаф ташқи сиёсатини, уларнинг янги тинчлик таъбибусларини қизғин таъкидладилар. Ешлар республика пойтахтининг қўчаларидан кўтариб ўтган плакатлар ва транспарантларда қуролланш пойғаси тўхтатилиши, термоядор урушга, космик фазони ҳарбийлаш тиришга, йўл қўйилмасини деб даъват қилинди. (ЎзТАГ).

Абдулла ОРИПОВ, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати.

У ТИРИК...

Ўтди инсоният мурғак замондан, Энди у шубҳагар бир ёшга етди. Лениннинг номи ҳам энди тамоман Тимсол тушунчага айланб кетди.

● Бу шёр комсомолга В. И. Ленин номи берилган кунинг 60 йиллигига бағишлаб 12 июль кунини Тошкентда бўлиб ўтган республика комсомол ташкилоти активининг йиғилишида ўқилган.

Кўрдим кўҳна Римда қамалди бир зот, Амалдор экан у, лекин муттаҳам. Соддадил бир ишчи деди шу заҳот: «Бундоқ бўлган эмас Ленин сира ҳам».

Кеча ён қўшимчи — инқилобчи чол Кўрсатди шикоят тўла дафтарин, Сўнг деди йироққа термулиб бехол: «Ленинга айтулик эди гапларим».

Ҳа, Ленин ҳамиша ҳамдам, ҳамсафар У билан башаринг бир зор дарди. Алҳазар, алҳазар, минг бор алҳазар Ленин ўлган бўлса нима бўларди?

Ленин яшамаса агар виждонда Ким бизга курашда бўларди шерик. Яхшиям галвали вақту замонда Ленин орамизда мануга тирик! 12 июль, 1984 йил.

МЕҲНАТ ВА ЖАСОРАТГА ТАЙЁРМИЗ!

Темирўлчилар маданият саройи тантинали байрам либосида. Комсомолларнинг қўшиқ ва маршлари янгради. Дўстлар яна бир-бирлари билан учрашди. Ҳар томондан: ким қарга кетаяпти, нима ишлар қалади, режалар қандай... деган саволлар эшитилди. Кеча бу ерда шаҳар студентлар қурилиш отряди активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари меҳнат семестрига тайёргарлик ақунларини, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олдиш бўйича студент қурилиш отрядларининг вазибаларини қизғин ишчаллиқ ва эътизада муҳокама қилдилар. 6.200 дан энёд жангч-студент комсомол революция доғларининг номи берилганлигининг 60 йиллигига шарафига «Ленин номи билан — меҳнат ва жасоратга» шiori кенг программаси белгиланган. Докладчи — Тошкент шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари С. Алиев ва сўзга чиққан Йиғилиш қатнашчилари олдинда турган ишлар ҳақида гапириб, меҳнат семестрига тайёргарлик вақтида йўл қўйилган намуналарини таъкидладилар, ўтган йилги камчилиги ва қўрсонларининг бу йил олдин олиш лозимлигини ҳақида гапирдилар. КПСС Марказий Комитетининг қандай қабул қилган раҳбарлигини янада яхшилаш ва ишларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш тўғрисидаги қарорда таъкидлангандек, студент қурилиш отрядларининг ишчи яхшилаш чораларини қўриш лозим.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг секретари А. В. Гончарова йиғилиш қатнашчиларига, шаҳар студент қурилиш отрядларининг барча жангчиларига қарата таъриб сўзи билан мурожаат қилди. Йиғилиш қатнашчилари партияга садоқатни фидокорона меҳнатлари билан намоян этишга, Ватанимиз куч-қудратини ҳар томонлама мустаҳкамлашга, буюк Ленин васиятларига ҳамиша содиқ бўлишга даъват этиб, шаҳар студент-қурилиш отрядларининг барча жангчиларига мурожаат қилди. Йиғилиш ишида Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Х. Ҳамидов широк эътибор билан...

Ватанпарвар-интернационалистларни тарбиялайлик

Сергели район партия активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда катта кўпчилик КПСС Марказий Комитетининг йиғилиши (1983 йил) Пленуми қарорлари асосида меҳнатқиларини интернационализм ва ҳар-

ШУ КУНИНГ НАФАСИ

Досааф ташкилотларида Орзу ушалган кун

Оқ-қизил «ЯК-52» еомолти медаллик билан осмонга кўтарилди. Тошкент ДОСААФ аэроклубининг курсанти Баҳром Нурастов бешинчи оқ-қизил медаллик билан осмонга кўтарилди. Унинг дастлабки трассасини очди. Хунар-техника билан юртининг ўқувчиларини ерда гуллар билан кутиб оlishди.

Бугун Тошкентда:

Дўстлик ва чет мамлакатлар билан маданий алоқалар Ўзбекистон жамиятида турли ҳолатда мамлакатлардан келган Совет Иттифоқиди таълим олаётган ва Совет хотин-қизлари комитетининг стипендиатлари бўлган студентлар билан қабул маросими ўтказилди. Алоқачилар билан ўқитқиларини учун улар Тошкентга ва Урта Осиёнинг бошқа шаҳарларига саяхат йўлланмаси билан тақдирланганлар. Жамият Президиумининг расни И. Тўхтаҳўжаева Ливан, Ҳиндистон, Гана, Колумбия, Яшил Бурун Ороллари, Забия ва таъананилик студентларга республика халқ ҳўжалигининг ютуқлари ҳақида, Ўзбекистон хотин-қизларининг тинчлигини мустаҳкамлашга қўлаётган ҳиссалари ҳақида гапириб берди.

ЎРИНЛИ ҒАЗАБ

ВОНН (ТАСС). Шимоллий Рейн-Вестфал ўлкасининг Клейва шаҳардаги суд маъмурлари Германия Коммунистик партиясининг Раиси Эрих Тельманни ўлдирдишда айланиётган Вольффонг Оттога нисбатан бепарволик позициясида турганлиги ГФРнинг демократик жамоатчилигини ғазаблантирди. Мазкур эс-эс жаллоатчининг таъини қўриб чиқишдан Клейвадаги суд еттинчи марта бoш тортмоқда, деб таъкидланади надидам даврида таъқиқ қилинган кишилар бирлашмаси — Антифашистлар

ОБ-ҲАВО

● Бугун эрталаб соат 11 да Тошкентда 32 даража иссиқ бўлди. Бугун кечиси 19—24, эртага кундузи 35—40 даража иссиқ бўлади.

ШЕБЕКИНО ҚАҲРАМОНИ

Кўк дарвозадан соя-салгин, гулзор ҳовлига қадим навий ҳовли-жойи. Ег тўса илгудек сунгири-саринга этилган, сув сепилган, жиндек ҳам гард йўқ. Унг томонда баланд сўрига кўтарилган тоқ, чап томонда турли мева дарактлари шоҳларини ҳоҳ атрофга тарвақиллаб сайқонга соя ташлаб туршипти. Ҳақда аттирлар. Кўча томонда икки хона. Ҳовлининг тўрида яна икки хона, чапқонда ошхона.

Сатҳи кенг уйга кирдик. Бу икки хона чол-кампириники эканини даров сездим. Девордаги суратлар, таҳмондаги кўра-кўрача, пар эстиқлар, тоқчалардаги турли хил чини идишлар, икки таҳмон ўртасига осылган ов миллиқ, ўртада катта стол, стуллар...

Малик ака ҳар галгидек тўрға ўтказаман деб қистади. Виз пастроққа ўтирдик. Ташрифимизга Малик аканинг бир қўтуғу сафари сабаб бўлди. Икки ҳафта илгари у бир мактубин кўрсатган эди. Бу 64-ғаврадаги совети президиумининг раиси генерал майор А. Д. Овсининг қондан экан. Унда шундай дейилган: «Курс жангларида қатнашганларнинг шу йил 19 июлда бўлиданган учрашувига қадрдон Малик Ҳасимовчи Ҳасимовнинг иштироки эганини илтимом қиламиз. Урашув Шибекно шаҳрида бўлади».

Журналист сифатида бизни сафарни қандай ўтказганлиги жуда қизиқтириб қолган эди. 1943 йил июнида — июлида уша дахшадли жанг майдонларида бўлган ва ён дафтарига

жанговар вакилларнинг чоғи-сочиқ тафсилотларини, жангчиларнинг номларини ёзиб олган эдик.

Мана 40 йил мобайнида сарғайиб кетган мурт варақлардан анча хиралашиб қолган сатрлар: «Тўнчи Матқобил Юсупов тиккама-тикка отишмада фашистларнинг «Тигр» танкининг титигини чиқариб ташлади. Бундан фойдаланган Ҳасимов бўлимининг пулемётчилари душман танки кетидан бостириб келадиган немис солдатларини қирғинга солди. Икки ердан ярадор бўлиб командир Ҳасимов жангчилари билан биринчилар қаторида Шибекно шаҳрига бостириб кирди...»

— У дахшадли жангларини тасаввур этишдан оқизман, — деди оғир нафас олиб Малик Ҳасимов, — Шибекно шаҳрига даставаб Шимолий Донецк дарёсидан ўтиб бориш керак эди. Дарё лим-лим. Жангчиларимизнинг домига тортиб кетилди. Корнеев, Ҳайитов ва Саматовлар икки-уч метр нарида чўкиб кетдик. Пастроққа паром сими тўтиб олиб дарёдан ўтишимиз билан душман мияометдан, пулемётдан роса ўтқа тутди. Ҳаммаимиз ерга қалшиб олиб эмаклар шаҳарга боравдик...

Қўлимизда армия газетасининг 1943 йил 21 июль сонидан кесиб олинган хабар:

«Шибекнода солдатларимиз ниҳоятда оғир жанг олиб боришпти. Иккала томон кўп талафот берди. Ҳалок бўлган солдатлар ўрнида коммунист-командирлар жавлон ўрди. Бўлим командири Ҳасимов ғиштин

ранлаштирилган 16 сентябрда «Оловли йўллар» кинооперасини суратга олиб бўлдилар. Оташнинг режиссёри шонир Ҳамзаанин ҳаёти ва кураши, ижод фаолиятини экранда гавдалантирувчи ушбу кино-кисса Марказий телевидение буюртмаси бўйича яратилди. Постановкачи-режиссёр С. С. Р. СССР халқ артисти Шуҳрат Аббосов бошчилигидаги ижодий коллектив экранда Ҳамза ҳаётини ўрта Осиёдаги индиолобий кураш воқеаларига боғлиқ равишда тасвирладилар. Яқинда суратга олиш ишлари ниҳоятга етган 16-серия «Меннинг республикам» деб номланади. Унда Ҳамза Ҳасимовда Ниёзий ҳаётининг сўнги йиллари ҳақида ҳикоя қилинади.

Асосий ролларини таниқли киноактёр Улмас Алхужаев, шунингдек ушбу фильмнинг илгарии сериялари орқали кино муҳлислари яхши таниш бўлган санъаткорлар икки эштишган. «Оловли йўллар» киноопераси Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги арафасида тўлалигича Бутунитифоқ томошабинлари эътиборига ҳавола этилади.

СУРАТЛАРДА: «Оловли йўллар» кинооперасининг сўнги сериясини суратга олиш пайти.

● МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

«Оловли йўллар»нинг сўнги серияси

К. Ерматов номидаги «Ўзбекфильм» киностудияси ижодкорлари К. Яшин, В. Привалов ва Ш. Аббосовлар сценарийси асосида экан.

Гўзаллик яратувчилар

Ўзбекистон ССР бадий фонднинг халқ усталари бирлашмасида кўпгина таниқли санъат усталари билан бирга еш истеъдодли мусавирлар ҳам меҳнат қилишмоқда. Зулфия Шамсияева ва Дилбар Эминовалар ҳам П. Бенков номи санъат билан юртини битиришгач, шу ерда ишлаб бошлашди. Улар республика халқ рассоми, профессор Чингиз Аҳмаров раҳбарлигида манзара яратиш касбини пухта эгаллашди. Улар бу қадимий халқ санъати анъаналарини давом эттириши устида изланишлар.

Тошкент Давлат консерваторияси қошидаги миллий чолгу асбоблари лабораториясида эса қадимий чолгу асбобларини тиклаш ва янги музика асбоблари яратиш бўйича катта — ижодий иш олиб боришмоқда. Лаборатория коллективи СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасининг Совет маданияти павильонини безашда актив иштирок этган. Бу лабораторияда таёйрланган намуналар асосида Тошкент миллий музика асбоблари заводида чолгулар серияли ишлаб чиқарилади. Тошкент Давлат консерваториясининг

чангчилар ансамбли, Ўзбек Давлат филармониясининг ансамбллари, лабораториянинг доимий буюртмачиларидир.

СУРАТЛАРДА: ёш рассомлар З. Шамсияева ва Д. Эминовлар; Тошкент Давлат консерваториясининг миллий чолгу асбоблари лабораториясининг устаси Х. Муҳиддинов қадимий халқ усталари яратган тамбур асосида янги чолгу нусхасини тайёрламоқда.

● Фан ва техника изланишлари ЧИПТАДАН КАРТОН

СССР Фанлар академияси Карелия филиали ўрмончилик институти олимларининг рецетти билан ҳосил қилинган картон пишиқ бўлишига жойларнинг симиб кетмайдигани ва уни ясаш ҳам осон. Ундан асалган картон кутилар гоётада пишиқдир.

Шимолий олимлар бу сирни ажодлардан ўргандилар. Улар турмушдаги ҳар хил ишларда дарҳат пўстлоқнинг ички қисминини қоплаган пишиқ ва эластик чиптадан кўп фойдаланиб келардилар. Лекин янги картон ихтирочили

ларининг чипта излаб боришларига тўғри келмади. Кондо-полг целлюлоза-қоғоз комбинациянинг ва бошқа турдош корхоналарнинг чипталарида бу қилмайти хом шў улкан запаслари йиғилиб қолди.

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР «ЛОЧИН» ПАРВОЗ ҚИЛДИ

ВАРШАВА. Польшанинг «Лочин» («Сокол») деб аталган янги вертолети синаш учун унирди бошлади. Бу «Лочин» яқиндаги Свидниц инженерлари яратган биринчи поляк вертолети. Поляша маъбулотининг хабар қилишича, совет ва поляк авиация техникаси конструкторлари ўрта сиздаги мустаҳкам ҳамкорлик тўғрисида шунинг машина юзага келди. У Свидниц транспорт базасига чиқарилмоқда. Бу ерда 30 йил муқаддам совет лицензияси асосида СМ-1 ва МИ-1 вертолётлари, кейинчалик эса МИ-2 вертолётлари чиқарила бошлади. Уларнинг ҳар хил нусхалари бу ерда ҳозирги пайтда ҳам ишлаб чиқарилимоқда. Шу йиллар мобайнида завод коллективи олти мингтадан кўпроқ винтсимон қанотли машиналар яратди.

ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН

АККРА. Гана Республикаси миллий муудоа муваққат кенгашининг маслаҳатчиси К. Чиката бу ерда ТАСС мухбири билан суҳбатда қўйилганларни айтди: Фарбога соғилан режими 1966 йилдан бун ҳукмронлик қилиб, миллий экономикага путур етказган эди. Бу экономика соғломлаштириш — Гана революциясининг вазифаларидан бириндир. Маълуматда 1981 йил 31 декабрда бошланган революцион жараён, де-юре, жуда мураккаб шартноларда ривожланмоқда. Ички ва ташқи реакция революцияни ҳаф остида қодирмоқда. Илпе-

риализм республикадаги вазиятни изидан чиқариш, социал-интисодий ислохотларга йўл қўймаслик учун доим фитналар уюштирмақда, деб ўқтирди К. Чиката.

Бирлашган миллий революцион ҳаракатини, шунингдек бошқа оммавий ташкилотларини, шу жумладан революциянинг ҳимоя қилувчи комитетларини тузиш йўли билан, деб таъкидлади у, революциянинг сиёсий базасини вужудга келтириш миллий муудоа муноқиша кенгашининг ҳаётини муҳим мақсаддир. Ҳозирги вақтда бу вазифа муваффақиятга эришилган ҳолда амалда бўлиши мумкин.

САЙЛОВ НАЙРАНГБОЗЛИГИ

НЬЮ-ЙОРК. Америкада чиқадиган «Ньюсуик» журналі Гватемалада ўтказилган сайлов найрангбозлигини шарҳлаб, «Гватемалача сайлов» деган расмий Вашингтонга мамнун, деган хулосага келди. Журналда эълон қилинган мақолада маълум бўлишича, Гватемалада ўтказилган «эркин хоҳиш билдириш»дан асар ҳам бўлган йўқ. Карлос Эрнесто Куваас билан Отто Рене эстрада учун бу ўз умрида биринчи бор сайловда қатнашиш имкони бўлиши мумкин, дейилади мақолада. Аммо улар сайлов участкаларига етиб бормади, пойтахтдаги «Сан-Карлос» университетини студентларининг иккала раҳ-

барни гавжум қўчадан ўтиб боришганда солдатлар уларни ушлаб олиб, жигаранг армия юк машинасига иттиқдилар. Ҳундан бери уларни ҳеч ким кўрмади.

«Ньюсуик» журналі «сайлов» вақтида бедолик ва жабр-зумлини қўдан-қўп мазмунларини келтириб, депутатлардан 20 процентга яқини ҳақирчи бўлмаб чиққанди қи ҳатто Гватемала режими ҳам таъ олишга мажбур бўлди, деб ўқитилади. Қора чиққан тўртиб ўчирилган кўпгина бюллетенларини эса найрангбозликка қарши норозилик деб баҳоламоқ керак.

Шунга қарамай, деб ёзди журнал, Рейган маъмурияти сайлов найрангбозлиги бир амаллаб ўтказилганли-

«ЗАНГОРИ ЭКРАН»ЛАР ПОРЛАДИ

Эфионининг жанубиди Сидамо ва Аруси айлотидаги аҳолиси Эфионинг революциясининг ўн йиллиги арафасида янги соғва олдилар. Шао айлотиининг Шаешван шаҳрида фойдаланишга топширилган янги етациа миллий телевидениенинг кўрсатувларини томоша қилиш имкони яратди.

Станция очилмишда сўзга чиққан Эфионинг информация ва миллий ориентация министри Фелеке Гедле-Гюргис шун таъкидладики, революцияга қадар телевидение бир гуруҳ бойлар ва пойтахтдаги юксак амалдорлар хизматида эди. Социалистик Эфиония ҳукумати эса телевидениенинг меънашларини идеология ва маданий тарбиялашдаги муҳим восита эканлигига катта аҳамият бериб, кенг халқ оmmasининг телевидение эшиттиришларидан баҳраманд бўлиши кўпда барча ишларни амалга оширмоқда.

ПАБЛО ПИКАССО ХОТИРАСИ

Франция маданият министри Ж. Ланг келгунча йилнинг баҳорда Парижда Пабло Пикассонинг музейи очилмиши эълон қилди. У XVII асрда бўлиб ўтган Саладаги тоқ-равода жойлашадиган эди. Музейда 800 га яқин картиналар намойишга қўйилди. Ҳозирги пайтда Саладаги тоқ-равода таъмир ишлари амалга оширилмоқда.

1371 ЙИЛДА АСОС СОЛИНГАН БОТАНИКА БОҒИ

Планетамиздаги энг кўпна ботаника боғларидан бири Шри-Ланканин Канди шаҳридаги боғ ҳисобланади. Унга 1371 йил кўрол саройида асос солинган эди. Ҳозирги замон франция мутахассислари билан боғнинг ботаника боғи ўз статусига бундан 160 йилдан сал кўпроқ вақт муқаддам, яъни 1821 йил эга бўлди. Боғ территорияси 60 гектар ердан иборатдир. Унинг хизматларида машина ва автобусларда ҳам ўтса бўлади. Боғда 4 мингдан зиёд манзарали буталар ва дарактлар ўсмонда. Боғ узра хушбўй испар домом уфурчи туради. Бу ердаги дарактлар орасида турли мамлакатларнинг ўтқазган дарактлар ҳам гурирлаб ўсиб турибди. Ж. Неру, И. Ганди, Ю. Гагарин ва бошқалар ўтқазган дарактлар шулар жумласидандир.

ЖАХОНДА ЯГОНА БУЛГАН ШИША СКРИПКА

Чехословакия и н г Скарловце шаҳрида яшовчи ишчиларни силқиллагандан 24 йил уста Ярослав Шилета ўзининг ишдан бўлиб қўйилган вақтида мурабба ва икки миқдорда қилган дарактлар эва кетмади: Ярослав бутун бир ишдан сиркипа... ясади. Табиқий унн чалиб бўлмади, унн ҳатто рисоладагидек қилиб ишлаб турми ҳам осон иш эмас, чунки бу скрипканинг оғирлиги ҳазилча эмас, у 14 килограмм келди. Бироқ уста ўз ишдан жуда ҳам мамнун: севинмасдан бўладими, ахир у ясаган скрипка жаҳондаги ягона ишча скрипка-да!

ДУНЕДАГИ ЭНГ ДАРОЗ ОДАМ

«Гиннеснинг рекордлар китоби»да келтирилган маълумотларга кўра жаҳондаги энг дароз киши покистонлик 28 йил Муҳаммад Аълам Чанидир. Унинг бўйи 2 метру 51 сантиметр ташкил этади, вази ҳам унча-бунча эмас — атиги... 208 килограммин ташкил этади.

Карочи шаҳрида истикомат қиладиган Чанининг ўзи бу рекорддан домд фахрланиб юради. Лекин унинг ўзининг таъ оқишча дарозлиги Чанига бир қанча нуқайликлар ҳам келтирипти. У ўзининг буй-бастига мос бўлган қиз билан турмуш қуришни орзу қилади.

«МАДАНИЙ РЕВОЛЮЦИЯ» ОҚИБАТЛАРИНИ ТУГАТИШГА ДАЪВАТ

Кейинги вақтларда Хитойда расмий ишлар ва матбуот «маданий революция»ни қоралаш, «узил-кесил рад этиш» унинг ҳамма оқибатларини «туғатиш» тўғрисидаги қатъий даъватлар билан яна майдонга чиқа бошлади. Маълумки, «Маданий революция» 1966—1976 йилларда Хитойда Мао Цзэ Дун ва унинг энг яқин кишилари ташаббуси билан ва уларнинг раҳбарлигида амалга оширилган эди. Синьхуа агентлигининг хабар беришича, ХКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг эъозис, Марказий ҳарбий Кенгаши Раисининг ўринбосари Ян Шанкун Хитой Халқ Озодлик армияси бўлимида бундан ўз мақсадлари учун фойдаланган эдилар.

Пекинда чиқадиган «Бэйцзин жибао» газетасида босилган мақолада «маданий революция»ни тамомила рад этиш йўли билангина партияни тартибга солиш ишини муваффақиятли ўтказиш мумкин» деб таъкидлаб ўтилди. Мақолада бундай дейилди: «Ҳақдорлар хатога йўл қўйиб, маданий революцияни амалга оширган эдилар ва коммунист-революцион гуруҳлар бундан ўз мақсадлари учун фойдаланган эдилар.

ХРОНИКА, ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР

МАДРИД. Сафардаги пассажир автобуси Испаниянинг Валадолид шаҳри чеккисида оғир юк автомашинаси билан тўқнашганлиги натижада калмада ўн киши ҳалок бўлган, 30 га яқин киши оғир жароҳатланиб касалхонага жўнатишган. Полиция ана шу катта фалокат сабабини аниқлашга уринмоқда.

НЬЮ-ЙОРК. Нью-Жерси штатининг губернатори шаҳар кўчаларини тозалаш учун миллий гвардиядан фойдаланишни мўлжалламоқда. Ишлаб чиқариш ва рўзгор ташландиқ ва чиқитларни ташитган 1400 нафар юк машинаси ҳайдовчилиги забастовка қилганлиги сабабли шундай факулдада чора кўрилди. Стачка бир ҳафтадан бунён давом этмоқда. Бунинг натижасида 200 дан кўпроқ шахар ва посёлканин нормал турмуш издан чиқди. Меҳнатқиллар корхона

эгалари ва муниципал маъмуриятнинг вақтинча меҳнат биткимини тузиш ҳақидаги тақлифини рад этиб, иш қилиш охириш ва меҳнат шартноларини ахшшлаш тўғрисидаги аввалги талабларни бажарилишини қатъий талаб қилишмоқдалар, иш ташкилқиларнинг вақили А. Риццо оғохлантирганлиги, стачка узоққа чўзилмиш мумкин.

Американин Вермонт штатидан Уиллстон шаҳрида рўй берган катта темир йўл фалокати натижасида калмада тўрт киши ўлган ва юздан кўпроқ киши жароҳатланган.

Темир йўл кўтармаси ҳолатининг ёмонлиги аварияга сабаб бўлган. АҚШнинг шарқий соҳилида бошланган жала натижасида темир йўл кўтармаси ювилиб кетган. Иккита локомотив ва поездини еттига олдинги вагон издан чиқиб, ағдарилган.

ҲАЛОКАТЛИ ОҚИБАТЛАР

АҚШ конгрессининг бирлашган итисодий комиссияси учун тайёрланган докладда ўқитиришча, 30-йиллардан бери мисли қирилмаган ишсизлик даражаси 700 мингга яқин америкалик

иши ва хизматчининг бевақ ўлмишига сабаб бўлди.

Яқин йилларда юрак ўйноғи, мияга қон қўйилган ва буйрак касалликлардан нобуд бўлган кишилар эпидемия микёсига етиб боради,

дан ташқари кучайиб кетди, жиноятчилик янгида авж олдиш таъмин қилинмоқда. Итисодий таназзулларнинг ва шу сабабли келиб чиқадиган юксак даражадаги ишсизлик даврларининг ҳалоқатли оқибатларини мана шундай бўлади, деб хулоса қилинади, докладда.

АЖОЙБОТЛАР ОЛАМИДА ПОМИР—ТИЛШУНОСЛИК МУЗЕЙИ

Тошкент Фанлар академияси Рудник номидаги тил ва адабиёт институтининг олимлари Помирдаги барча тиллар ва лажларнинг тавсифлаб бўлдилар. «Русия тилининг хуф лажжаси монографиясининг нашр этилиши ўн беш йиллик таъдиқотларининг якуновчи босқичи бўлди.

Хуф бодийс Рушан ва Шугнан тоғлари билан бўлидан ажралган. Шу стоғ ороп аҳолиси ўз лажжасидан қадимий сўзлашуви сақлаб қолган бўлиб, олимлар ун номи билангина билардилар. Энди бўлса шу

